

Autori programa i organizacija:

Josip Forjan, Snježana Krnjak

Stručni suradnici:

Zoran Šuster, Draženka Jagatić, Zrinka Posavec, Dubravko Radić, Branimir Milas, Boris Harfman, Gordan Vrankovečki, Damir Kremenčić, Marija Horvatović, Danijela Matovina, Janko Jerenko, Dragan Dražić, Stanko Špoljar, Josip Lipar

Voditelj programa: Frano Riđjan

Tehnička organizacija: Morana Dolenc, Mirjana Galeković, Jadranka Farszky, Renata Brlek, Mare Martić, Ivan Špoljarec

Organizator: MEĐUNARODNI CENTAR ZA USLUGE U KULTURI

Tel./fax.: +385 1 66 01 626

e-mail: mcuk@mcuk.hr

www: mcuk.hr

Potpora: Grad Zagreb, Ured za obrazovanje, kulturu i šport

Izdavač: Međunarodni centar za usluge u kulturi

Za izdavača: Josip Forjan

Grafičko oblikovanje i fotografije: Ivan Špoljarec

Tisak: Denona d.o.o., Zagreb

Naklada: 300 kom

FAŠNIK

U ZAGREBU
subota
21.2.
2009.

FAŠNIK NA CVJETNOM PLACU **FAŠNIK U TRAVNOM**

11.00 sati

FAŠNIČKA POVORKA

(Cvjetni trg – Bogovićevo – Gajeva – Trg bana Jelabića –
Praška – Teslina – Preradovićevo)

12.00 sati

FAŠNIČKE SPELANCIJE

pokladne folklorne tradicije
Trg P. Preradovića (Cvjetni trg)

11.00 sati

DJEČJI FAŠNIK - izbor najbolje maske

Mala dvorana MČUK-a (1. kat), B. Magovca 17

16.00 sati

FAŠNIČKI TULUM

Travno, plato "Mamutiće"

17.00 sati

FAŠNIKA U SAVU - pokladne tradicije

Scena Travno ZKL, B. Magovca 17 (Ulaz slobodan)

6. - 25. 2. 2009.

HRVATSKE TRADICijske POKLADNE MASKE

izložba fotografija
Galerija MČUK-a, B. Magovca 17 (10-17 sati)

16. - 20. 2. 2009.

**DOKUMENTARNI ETNOLOŠKI FILMOVI
S POKLADNOM TEMATIKOM**

prelepe za dječje vrtiće i osnovne škole
Mala dvorana MČUK-a (1. kat), B. Magovca 17

MČUK

MEĐUNARODNI CENTAR ZA USLUGE U KULTURI

Pokladne folklorne tradicije

Poklade i pokladni običaji padaju u vrijeme prije početka korizme, a kulminiraju u tri dana – nedjelju, ponedjeljak i osobito pokladni utorak prije Ciste srijede ili Pepelnice. Osim vremenskog uklapanja u kršćanske kalendare, pokladne folklorne tradicije nemaju drugih dodirnih točaka s kršćanstvom, već se oslanjaju na starija, pretkršćanska naslijeđa iz područja magije, religije i mitologije.

Poklade ili karneval na prijelazu su iz zime u proljeće. Važnost tog prijelaznog razdoblja za agrarnu godinu i zamisao da čovjek može određenim postupcima utjecati na prirodu za svoju dobrobit, polazišta su tumačenja drevnog smisla i funkcija pokladnih običaja. Prema tim tumačenjima, odlučujuća je bila uloga zaštitne (apotropejske) magije i magije za plodnost koja se nazire iz mnoštva regionalno i lokalno različitih pokladnih postupaka i likova.

Dva su tipa naših karnevala, nazvana prema rimskim svečanostima: luperkalijski (svojstven ruralnim stočarskim krajevima i bliži magiji plodnosti) i saturnalijski (češći u urbanim sredinama i skloniji društvenoj kritici). Među seoskima je kao luperkalijske lako prepoznati maskirane skupine muškaraca u kostimima od životinjskih koža, s privezanim zvonima, kožnim i drvenim maskama, životinjskim rogovima. Među njima su česta dva pokladna lika – djed / did i baba. U gradskim, odnosno malogradskim karnevalima prevladava tzv. saturnalijski tip karnevala koji je u osudi karnevalske lutke, u drugim maskiranim likovima i zbivanjima, karnevalskim povorkama te u pokladnim publikacijama obračunavao s događajima protekle godine posebice komentirajući društveni i politički život.

Poklade su poznate kao vrijeme zabave, kako na selu tako i u gradu, u prošlosti i u sadašnjosti. Obilje, pa i neumjerenost u jelu, primanje i uzvratanje posjeta, druženje i plesne zabave – značajke su koje poklade iskazuju kao izrazito blagdanske dane.

dr. sc. Zorica Vitez

Fašnik u Zagreb

Pokladne folklorne tradicije žive i danas u različitim oblicima ne samo u ruralnim, nego i u urbanim sredinama. Uz potporu Gradskoga ureda za obrazovanje, kulturu i šport u Zagrebu se šestu godinu za redom obnavlja tradicija organiziranja fašničkih proslava pod nazivom "Fašnik u Zagrebu". Realizator ovih događanja je Međunarodni centar za usluge u kulturi.

Fašnička povorka kretat će u subotu, 21. veljače 2009. godine u 11,00 sati sa Cvjetnoga trga, Bogovićevo i Gajevo ulicom, preko Trga bana Jelačića, Praškom, Teslinom i Preradovićevo ulicom. Koncertom pod nazivom "Fašničke spelancije", koji će na Cvjetnom trgu početi u 12,00 sati, zagrebački folklorni ansambl i njihovi gosti predstaviti će pokladne folklorne tradicije različitih regija.

Fašnik u Travnom

Pokladno veselje nastavljamo istoga dana u novozagrebačkom naselju Travnom. U 11,00 sati u maloj dvorani MČUK-a organiziran je izbor najbolje dječje maske na priredbi pod nazivom "Dječji fašnik". U 16,00 sati na platou "Mamutice" upriličit ćemo pravi "Fašnički tulum". Koncertom pod nazivom "Fašnika u Savu", koji će se održati na Sceni Travno ZKL, predstaviti ćemo pokladne folklorne tradicije, koje u različitim oblicima žive i danas.

U galeriji Međunarodnog centra može se od 06. do 25. veljače razgledati izložba fotografija "Hrvatske tradicijske pokladne maske". Uz stručno etnološko vodstvo izložbu će obići i djeca iz novozagrebačkih dječjih vrtića. Izložba ostaje postavljena do 25. veljače. U razdoblju od 16. do 20. veljače učenici osnovnih škola moći će u maloj dvorani MČUK-a pogledati dokumentarne etnološke filmove s pokladnom tematikom.

Josip Forjan, prof.

FAŠNIČKE SPELANCIJE

pokladne folklorne tradicije

Cvjetni trg, 21. 2. 2009. u 12,00 sati

1. FAŠNIČKE SPELANCIJE

Priredio: Zoran Šuster
Izvođači: Bubnjarska skupina "Zli bubnjari"

2. MAČKARIJA

– fašnički običaj iz Draganića
Priredila: Draženka Jagatić
Izvođači: Dječja folklorna grupa "Jurići" KUD-a "Sv. Juraj", Draganić

3. KOBILICE

– pokladni običaj i pučki napjevi iz Brodskog Posavlja
Priredila: Zrinka Posavec
Izvođači: Ženska vokalna skupina "Zwizde" Udruge "Šokadija", Zagreb

4. KASTAVSKI ZVONČARI

– istarski karnevalski likovi iz Viškova, Brguda i Žejana
Priredio: Dubravko Radić
Izvođači: SKUD "I. G. Kovačić", Zagreb

5. POKLADE SU I LUDI SU DANI

– pokladni običaji iz Strizivojne
Autor koreografije: Goran Ivan Matoš
Izvođači: SKUD "I. G. Kovačić", Zagreb

6. MAŠKORE

– prikaz fašničkog običaja iz Turčišća, Međimurje
Priredio: Boris Harfman
Izvođači: KUD "Kraluž", Stupnik

7. BUŠE

– baranjski pokladni običaji
Autor koreografije: Branimir Milas
Glazbena obrada: Mario Pleše
Izvođači: KUD "Sesvetska Sela", Zagreb

8. DJEČJE POKLADE

Priredile: Marija Horvatović, Danijela Matovina
Umjetnički voditelj: Gordana Vrankovečki
Izvođači: Dječja folklorna skupina FA "Zagreb - Markovac"

9. **KORANTI** – slovenski pokladni običaji iz Videma kod Ptuja
Priredio: Janko Jerenko
Izvođači: FD "Lancova Vas", Videm, Slovenija

10. BISTRANJSKE FAŠEJSKE NORIJE

Priredio: Stanko Špoljar
Izvođači: Udruga "Bistranjski Potepuhi", Bistra

11. UMRI DIKO, ŽALIT ČU TE LIPO

slavonski pokladni običaji
Priredio: Dragan Dražić
Izvođači: KUD "Lovor", Trnjeni

12. PRIGORCI U RECESIJI

pučki pokladni teatar
Za scenu priredio: Josip Lipar
Izvođači: KUD "Prepuštovec", Zagreb

FAŠNIKA U SAVU

pokladne folklorne tradicije

Scena Travno ZKL, 21. 2. 2009. u 17,00 sati

1. BISTRANJSKE FAŠEJSKE NORIJE

Priredio: Stanko Špoljar
Izvođači: Udruga "Bistranjski Potepuhi", Bistra

2. KASTAVSKI ZVONČARI

karnevalski likovi iz Halubja, Brguda i Žejana
Priredio: Dubravko Radić
Izvođači: SKUD "I. G. Kovačić", Zagreb

3. LAĐEVAČKE MAČKARE

– pokladni običaji Korduna
Koreografija: Damir Kremenčić. Kostimografija: Dragica Bjonda
Izvođači: HKD Braće Radića, Zagreb

4. KORANTI

– slovenski pokladni običaji iz Videma kod Ptuja
Priredio: Janko Jerenko
Izvođači: FD "Lancova Vas", Videm, Slovenija

5. UMRI DIKO, ŽALIT ČU TE LIPO

slavonski pokladni običaji iz Brodskog Posavlja
Priredio: Dragan Dražić
Izvođači: KUD "Lovor", Trnjeni

pauza

6. TRIBLJAČICE, JESTE DEŠLE

– pučki teatar iz Draganića
Autorice teksta: Draženka Jagatić, Marica Boričević, Višnja Golub, Anđela Županić
Redateljica: Draženka Jagatić
Glazbeni i plesni suradnik: Mojmir Golemac
Scenografija i kostimografija: Draženka Jagatić, Marica Boričević, Višnja Golub
Izvođači: Dramska skupina KUD-a "Sv. Juraj", Draganić